

Bruselj, 22.1.2020
COM(2020) 27 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU
PRIPRAVA KONFERENCE O PRIHODNOSTI EVROPE

PRIPRAVA KONFERENCE O PRIHODNOSTI EVROPE

PRISPEVEK EVROPSKE KOMISIJE

22. januar 2020

1. NOVA SPODBUDA ZA EVROPSKO DEMOKRACIJO – ZDAJ JE PRAVI TRENUTEK

Na evropskih volitvah je maja 2019 glasovalo več kot 200 milijonov evropskih državljanek in državljanov, kar je najvišja volilna udeležba v zadnjih dvajsetih letih. To jasno kaže, da si Evropejci in Evropejke želijo aktivnejše vloge pri odločanju, kaj Evropska unija počne. Ker so digitalne tehnologije in družbeni mediji temeljito preoblikovali politično in državljansko udeležbo, državljanji, še zlasti mlajše generacije, zahtevajo večjo vključenost v oblikovanje politik, ne le pri glasovanju na volitvah vsakih pet let.

„Želim, da bi Evropejci zgradili prihodnost naše Unije. Pri določanju naših prednostnih nalog in ravni ambicij bi morali imeti vodilno in dejavno vlogo. Želim, da bi imeli državljani besedo na konferenci o prihodnosti Evrope, ki naj bi se začela leta 2020 in trajala dve leti.“

Predsednica Evropske komisije
Ursula von der Leyen

*Bolj ambiciozna unija –
Moj načrt za Evropo, 16. julij 2019*

Na to zahtevo se moramo odzvati.

Demokratski sistem Evropske unije je edinstven – združuje namreč 500 milijonov ljudi in presega meje. Da bi postal še bolj dinamičen, interaktiven in pomemben za naše državljanke in državljanje, moramo uporabiti nove metode. Predsednica Ursula von der Leyen se je zavezala, da bo Evropejcem in Evropejkam dala več besede pri tem, kaj Unija počne in kako deluje v njihovo korist. To je osrednje sporočilo, na katerem temelji **konferenca o prihodnosti Evrope**.

Evropa je bila po letih boja proti krizam deležna 10 let neprekinjene gospodarske rasti, zdaj je zaposlenih več Evropejcev in Evropejk kot kdaj koli prej, in kljub določeni meri evroskepticizma, je javna podpora Uniji med najvišjimi v skoraj 30 letih¹. S tega položaja skupne notranje moči se zdaj lahko ozremo naprej in oblikujemo vizijo za našo prihodnost. **Napočil je čas za novo spodbudo za evropsko demokracijo.**

V vse bolj večpolnem svetu veliko Evropejcev in Evropejk še vedno skrbi njihova prihodnost in Evropska unija mora pokazati, da lahko odgovori na njihove pomisleke. **Evropska politika mora državljanom in podjetjem pomagati izkoristiti prednosti zelenega in digitalnega prehoda.** Obravnavati mora neenakosti in zagotoviti, da je Evropska unija pravično, trajnostno in konkurenčno gospodarstvo. Pri tem moramo pokazati, da je Evropa lahko odločnejša ter da se zavzema svoje vrednote in standarde v svetu.

Kot veliki vseevropski demokratični projekt bo **konferenca predstavljala nov javni forum za odprto, vključujočo, pregledno in strukturirano razpravo z državljanekami in državljani** o številnih ključnih prednostnih nalogah in izzivih. Konferenca bo forum od spodaj navzgor, ki bo dostopen vsem državljanekam in državljanom iz različnih družbenih okolij in iz vseh koncev Unije ter **bi moral odražati evropsko raznolikost**. V njem bodo

¹Jesenski [Eurobarometer](#) Evropskega parlamenta, december 2019.

lahko sodelovali civilna družba, evropske institucije in drugi evropski organi, vključno z Odborom regij in Evropskim ekonomsko-socialnim odborom, pa tudi nacionalni, regionalni in lokalni organi, parlamenti in drugi deležniki, pri čemer bodo vsi prispevali kot enakovredni partnerji. Končni cilj je krepitev povezave med Evropejci in Evropejkami ter institucijami, ki delajo zanje.

Opredelitev zasnove, strukture, obsega in časovnega razporeda konference mora biti resnično skupno prizadevanje Evropskega parlamenta, Sveta in Evropske komisije. To sodelovanje bi moralo potekati v obliki **skupne izjave** vseh treh institucij, ki bi se ji pozneje lahko pridružili drugi podpisniki, vključno z institucijami, organizacijami in deležniki. Nacionalni in regionalni parlamenti ter akterji bodo imeli na konferenci pomembno vlogo in spodbujati bi jih morali, naj organizirajo dogodke, povezane s konferenco. Njihova vključenost bi morala zagotoviti, da konferenca seže bistveno dlje od evropskih prestolnic in doseže vsak kotiček Unije.

Evropski parlament in Svet trenutno pripravljata svoj prispevek k temu procesu. Evropski parlament je v svoji resoluciji z dne 15. januarja 2020² pozdravil predlog konference o prihodnosti Evrope ter pozval k odprtemu in preglednemu procesu, ki bi potekal v skladu z vključujočim, participativnim in uravnoteženim pristopom do državljanov in deležnikov. Evropski svet je v sklepih z dne 12. decembra 2019 poudaril svoj interes za organizacijo konference, tako da je hrvaško predsedstvo pozval, naj začne pripravljati stališče Sveta³. Tudi hrvaško predsedstvo je konferenco uvrstilo med prednostne naloge predsedovanja⁴.

Pričujoče sporočilo je prispevek Komisije k temu procesu.

2. ODPRTA RAZPRAVA S Poudarkom na tem, kaj je pomembno za državljanke in državljane

Da bi razpravo usmerili in omogočili učinkovito nadaljnje ukrepanje, Evropska komisija predlaga organizacijo konference v **dveh vzporednih sklopih**: prvi bi se osredotočal na politiko in na to, kaj bi si Unija morala prizadevati doseči, drugi pa na institucionalne zadeve.

2.1 BOLJ AMBICIOZNA UNIJA

Konferenca bi morala biti oblikovana glede na krovne ambicije EU, kot so določene v šestih političnih prednostnih nalogah Komisije⁵ in v strateški agendi Evropskega sveta⁶. Med njimi so boj proti podnebnim spremembam in okoljski izzivi, gospodarstvo za ljudi, socialna pravičnost in enakost, digitalna preobrazba Evrope, spodbujanje naših evropskih vrednot, krepitev glasu EU v svetu ter utrditev demokratičnih temeljev Unije. Te teme bi morale predstavljati okvir razprave, vendar ne bi smele omejevati tematskega nabora konference. Državljanke in državljani bi morali imeti možnost, da se osredotočijo na to, kar se zdi pomembno njim.

² Stališče Evropskega parlamenta o konferenci o prihodnosti Evrope: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0010_SL.html.

³ Sklepi Evropskega sveta, 12. december 2019, <https://www.consilium.europa.eu/media/41791/12-euco-final-conclusions-sl.pdf>.

⁴ https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti/2019/12%20prosinac/31%20prosinca/web_FINAL_PROGRAMM_E_EN_FINAL.pdf.

⁵ Bolj ambiciozna Unija: moj načrt za Evropo, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_sl.pdf.

⁶ Nova strateška agenda za EU 2019–2024: <https://www.consilium.europa.eu/media/39935/a-new-strategic-agenda-2019-2024-sl.pdf>.

2.2 INSTITUCIONALNE ZADEVE

Drugi sklop bi moral biti osredotočen na teme, ki so povezane zlasti z demokratičnimi procesi in institucionalnimi zadevami, predvsem s sistemom vodilnih kandidatov za izvolitev predsednika oziroma predsednice Evropske komisije in nadsacionalnimi listami za volitve v Evropski parlament. Uvedba nadsacionalnih list bi zahtevala vsaj spremembe volilne zakonodaje EU. Za to bi bil potreben predlog Evropskega parlamenta, ki bi bil soglasno sprejet v Svetu, nato pa bi ga morale potrditi še države članice v skladu s svojimi ustavnimi zahtevami. Ker Komisija nima pristojnosti na tem področju, bi morala nastopiti v vlogi spodbujevalke in poštene posrednice med Evropskim parlamentom in Svetom. Komisija je v zvezi s tem pripravljena dati na svoje voljo pravno in institucionalno strokovno znanje, raziskave o volilnih procesih in vpogled v medinstitucionalne odnose, če je to koristno za druge institucije.

3. USTVARJANJE PRIMERNEGA PROSTORA, KJER LAHKO EVROPEJCI IN EVROPEJKE IZRAZIJO SVOJE MNENJE

3.1 GRADIMO NA IZKUŠNJAH

Konferenca bi morala graditi na dobro uveljavljenih dialogih z državljani kot izhodišču, hkrati pa uvesti nove elemente, da bi povečali njihov doseg in izboljšali načine, na katere lahko ljudje oblikujejo prihodnost Evrope. Evropska unija bi se morala opreti tudi na svoje bogate izkušnje s posvetovanji z državljani in tako zagotoviti, da bo konferenca dosegla kar največje število Evropejcev. Te izkušnje vključujejo:

- približno 1 850 dialogov z državljani, organiziranih med letoma 2015 in 2019, na katerih se je zbralo 218 700 udeležencev in udeleženk na 650 lokacijah po Evropski uniji;
- prvo okroglo mizo z evropskimi državljani o prihodnosti Evrope, v kateri je sodelovalo 100 državljanek in državljanov iz celotne Unije, ki so jih izbrali strokovnjaki za javnomnenjske raziskave;
- več kot 900 obiskov članov in članic Komisije v nacionalnih in regionalnih parlamentih od leta 2014.

Komisija se je že zavezala, da bo znatno okrepila svoje dejavnosti za vključevanje državljanov, zlasti zunaj glavnih mest. Predsednica von der Leyen je prosila vse člane Komisije, naj v prvi polovici svojega mandata obišejo vse države članice. Vsi člani kolegija bi morali sodelovati tudi pri dogodkih po Evropi, povezanih s konferenco, ter sodelovati z državljani ter nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi politikami ter akterji.

Konferenca bi morala temeljiti tudi na koristnih izkušnjah institucij EU in držav članic pri njihovem aktivnem sodelovanju z evropskimi državljanekami in državljani. Številni poslanci in poslanke Evropskega parlamenta so na primer v zadnjih letih sodelovali v dialogih z državljani in drugih razpravah. Tudi Evropski ekonomsko-socialni odbor in Odbor regij sta sprožila pomembne pobude za ozaveščanje. Konferenca se mora opreti na izkušnje iz različnih oblik posvetovanj z državljani in dogodkov v okviru participativne demokracije, kot so na primer zbori državljanov, organizirani v državah članicah. V tem duhu morajo nacionalni parlamenti, pa tudi socialni partnerji, regionalni in lokalni organi ter civilna družba, imeti poglobljeno vlogo med celotno konferenco.

Kot del konference bi morali spodbujati tudi **obstoječa orodja**, ki državljanekam in državljanom omogočajo, da prispevajo k oblikovanju politik EU, kot so na primer evropska

državljska pobuda ali javno posvetovanje „Povejte svoje mnenje“⁷. Za promocijo konference bi lahko uporabili tudi druge programe Evropske unije, kot so Erasmus, DiscoverEU in evropska solidarnostna enota, in sicer s širjenjem informacij o tem, kako sodelovati na konferenci, na primer na spletnih straneh posameznih programov ali v okviru poti DiscoverEU.

3.2 NASLEDNJA STOPNJA DIALOGOV Z DRŽAVLJANI – NOVE OBLIKE UDELEŽBE

Spodbujanje novih oblik državljanske udeležbe bo povečalo legitimnost naše Unije in zaupanje vanjo ter dopolnilo predstavniško demokracijo. Konferenca se mora osredotočiti na določen element dialogov z državljani, in sicer na povezavo med mnenji državljanov in praktičnim oblikovanjem politik. Tako bomo Evropejcem in Evropejkam pokazali, da njihovi glasovi štejejo.

Komisija se je zavezala, da bo skupaj z drugimi institucijami EU sprejela najučinkovitejše ukrepe za zagotavljanje, da se bodo rezultati javnih razprav prelili v oblikovanje politik EU.

Državljeni in strokovnjaki bi se morali med konferenco redno sestajati v okviru **posvetovalnih okroglih miz**, namenjenih posameznim zadevam. Te okrogle mize bi morale prisluhni prispevkom, zbranim v okviru konference, ter mnenjem deležnikov in izvoljenih predstavnikov, njihov cilj pa bi bil preučiti, kako najbolje ukrepati na podlagi priporočil. Komisija je tudi pripravljena spodbujati širše in bolj decentralizirane posvetovalne okrogle mize. Med konferenco bi se lahko večkrat sestala „okrogla miza z evropskimi državljani“, ki bi odražala geografsko, spolno, starostno, socioekonomsko in/ali izobrazbeno sestavo prebivalstva Unije, in za konferenco pripravila seznam predlogov za priporočila.

Poleg dialogov z državljani **bi morali biti odprti tudi za nove oblike udeležbe.**

Večjezična digitalna platforma bi lahko na primer zagotovila neprekinjen in preprost dostop do konference. Cilj platforme bi bil kar najbolj povečati udeležbo, dostopnost in preglednost z:

- vključitvijo celotne dokumentacije o konferenci in obravnavanih temah;
- neposrednim prenosom razprav v živo;
- zbiranjem rezultatov razprav na enem mestu;
- spodbujanjem drugih interaktivnih načinov za javne razprave v okviru konference.

Poleg formata dialoga z državljani v obliki javne razprave **bi morali lokalni, regionalni in nacionalni partnerji organizirati široko paleto drugih, s konferenco povezanih dogodkov**. Vse institucije in partnerje civilne družbe, ki želijo sodelovati na konferenci, bi bilo treba pozvati, naj sprejmejo načela in cilje, opredeljene v skupni izjavi.

Uporabiti bi bilo treba širše, interaktivne in ustvarjalne oblike udeležbe, kot so športni dogodki ali festivali, zlasti za privabljanje mladih. Podobno bi lahko organizirali tudi s konferenco povezane „hekatone“, da bi spodbudili inovativno razmišljanje o določenih temah, pa tudi druge pobude, s katerimi bi ljudi spodbudili, da sodelujejo na svoj način. Prav tako je pomembno, da dosežemo starejšo generacijo in namenimo pozornost tradicionalnim oblikam udeležbe.

⁷https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_sl.

Najpomembnejši del procesa je spodbujanje najširše možne udeležbe in vključevanja mnenj iz celotne Unije. **Vsem Evropejcem in Evropejkam bi bilo treba zagotoviti enake možnosti za sodelovanje**, ne glede na to, ali so mladi ali stari, ali živijo na podeželskih ali mestnih območjih in ali dobro poznajo Unijo ali ne. Za našo demokracijo je bistveno, da dosežemo tiho večino Evropejcev in Evropejk, jih opolnomočimo in jim damo možnost, da izrazijo svoje mnenje. Raznolikost Evrope bi se morala v celotnem procesu dosledno odražati – z dogodki, ki so namenjeni ljudem, ne glede na to, kje v Evropi živijo ali kakšno je njihovo ozadje. Pozorni bi morali biti zlasti na zagotavljanje enakosti spolov ter zastopanosti manjšin in invalidov.

4. DOSEG

Uspeh konference bo v veliki meri odvisen od tega, kako dobro bodo o njej obveščeni Evropejci in Evropejke. Evropski parlament, Svet in Evropska komisija bi morali združiti moči z drugimi institucijami in organi EU ter lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi političnimi predstavniki, institucijami in deležniki ter prevzeti skupno odgovornost za promocijo konference, pri tem pa zagotoviti, da se njihovi ukrepi med seboj dopolnjujejo in krepijo. Milijon izvoljenih predstavnikov in predstavnic na vseh ravneh v Evropi je ključnega pomena pri spodbujanju in bogatitvi razprave v svojih volilnih enotah.

Ambicije bo treba uskladiti z ustreznimi viri. **Vse institucije EU bi morale biti pripravljene prispevati vire za organizacijo in izvedbo konference, zlasti finančne.**

Vsi člani kolegija bodo sodelovali pri obveščanju o konferenci, delo Komisije v zvezi z njo pa bo vodila podpredsednica Šuica ob podpori podpredsednice Jourove v zvezi z institucionalnim sklopom in podpredsednika Šefčoviča glede predvidevanja in medinstitucionalne plati. Prav tako bi lahko Evropski parlament in države članice imenovali kontaktne točke, ki bi delovale kot javni zastopniki ali ambasadorji razprave. To lahko poveča prepoznavnost in vpliv na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

Konferenca bi morala biti zaradi svoje enotne podobe preprosto razpoznavna za državljanke in državljane. To bi moralo vključevati skupno vizualno podobo, ki bi jo uporabljali vsi partnerji za vse dejavnosti pod okriljem konference. Komisija predlaga celovit komunikacijski pristop, ki bi združeval vse institucije in njihove skupne vire, ustvaril sinergije in čim bolj povečal vpliv konference. Vzpostaviti bi bilo treba skupni promocijski načrt, vse institucije pa bi si morale deliti odgovornost za uspešen doseg konference.

Skupna prizadevanja za večjezično komuniciranje bi se morala zlasti, a ne izključno, osredotočiti na mlade in digitalne platforme. V konferenco bi lahko na primer vključili udeležence programa Erasmus in evropske solidarnostne enote, pa tudi drugih mrež, v katerih sodelujejo mladi, da bi delovali kot ambasadorji konference; enako velja za stotisoče ljudi, ki so se prijavili na spletni strani skupajsmo.eu in bi lahko prav tako delovali kot ambasadorji konference.

Predstavnštva Komisije v državah članicah in pisarne za stike Evropskega parlamenta bodo imeli ključno vlogo pri ozaveščanju o konferenci, spodbujanju enakopravne, vključujoče in pravične udeležbe, usklajevanju dejavnosti na nacionalni in regionalni ravni ter organizaciji dogodkov in razprav pod okriljem konference.

Mreže EU, ki so prisotne v regijah, zlasti mreže Europe Direct, lahko pomagajo pri spodbujanju in organiziranju regionalnih pogovorov. Predstavnštva Evropske komisije bi lahko na primer določila nekatere kontaktne centre Europe Direct, da bi delovali kot regionalna središča za pomoč pri organizaciji in spremljanju razprav ter povezovanju z regionalnimi in lokalnimi organi, prav tako pa organizirali lastne dejavnosti sodelovanja.

Družbeni mediji morajo imeti vlogo pri širjenju dosega konference, tudi prek ustreznih multiplikatorjev, tako pri promociji digitalne platforme kot pri pomoči državljanom, da se fizično ali prek spleta udeležijo razprav.

Komuniciranje o konferenci bi moralo biti pregledno in odražati delo, opravljeno v okviru konference. Večjezična digitalna platforma bo glavno vozlišče za vse informacije in dejavnosti na nacionalni ravni in ravni EU. **Digitalno platformo bi morali uporabljati vsi partnerji in pri komuniciranju o svojih dogodkih uporabljati najvišje standarde preglednosti.**

Časovni raspored vseh dogodkov, povezanih s konferenco, bi moral biti javno dostopen prek platforme, srečanja in veliki dogodki pa bi se morali prenašati prek spleta, če bo to mogoče. Prispevke in spremno gradivo, vključno z jasnimi informacijami o perečih vprašanjih, bi bilo treba objaviti na spletu. Posebna pozornost bo namenjena boju proti dezinformacijam.

5. NADALJNJE UKREPANJE NA PODLAGI MNENJ DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOV

Tako obsežna razprava bo sadove obrodila le, če ji bodo sledili dejanski ukrepi in oprijemljivi rezultati. V političnih usmeritvah se je predsednica von der Leyen zato zavezala, da bo ukrepala na podlagi razprav in dogovorov s konference. To bo ključni rezultat in novost konference, ki naj bi navsezadnje pokazala, da je sodelovanje v demokraciji stalen proces, ki ni omejen le na volitve.

Mehanizem za povratne informacije bi moral zagotoviti, da bodo izražene zamisli privedle do konkretnih priporočil za prihodnje ukrepe EU. Ta bi lahko bil prilagojen temam, kot se bodo pojavile, na primer v obliki poročanja predstavništev Komisije, javnomnenjskih raziskav po konferencah ter strokovnega spremljanja spletnih razprav in razprav v družbenih medijih ter drugih razpoložljivih podatkov. Komisija lahko k temu procesu na primer prispeva s četrtletnimi poročili. Ta bi morala biti javno dostopna in predstavljena proaktivno. Z njimi bomo zagotovili dragocen vpogled in bodo tesno povezana z delom Komisije na področju predvidevanja, saj bomo v njih opredelili družbene, gospodarske in politične trende, ki lahko pripomorejo k temu, da evropska zakonodaja postane primerna za prihodnost.

Kot del mehanizma za povratne informacije bo treba določiti, kako povratne informacije državljanov vključiti v **celovit sklop priporočil**. Komisija je pripravljena **upoštevati povratne informacije in predloge državljanov pri določanju svojega zakonodajnega programa.**

6. ČASOVNI OKVIR

Komisija predlaga začetek konference **ob dnevu Evrope, 9. maja 2020**. Letos obeležujemo 70. obletnico podpisa Schumanove deklaracije in 75. obletnico konca druge svetovne vojne. Glede na to, da bi začetek konference sovpadal s hrvaškim predsedovanjem Svetu EU, bi uvodni dogodek lahko potekal v Dubrovniku.

Dogodki v okviru vsakega šestmesečnega predsedovanja Svetu bi lahko potekali zunaj glavnih mest, kar bi poudarilo lokalno naravo konference, pa tudi zavezo Sveta, da bo imel pri njej dejavno vlogo. Ti dogodki bi predstavljali še eno priložnost za predstavitev morebitnih vmesnih mejnikov.

Rezultate različnih razprav in priporočila na podlagi teh razprav bi bilo treba predstaviti in naslednje korake preučiti v prvi polovici leta 2022 v času francoskega predsedovanja Svetu. **Pomembno je, da se ta zaveza glede nadaljnjih ukrepov formalno določi že na samem začetku procesa v skupni izjavi.**

Časovni načrt institucionalnega sklopa bi bilo treba uskladiti z naslednjimi evropskimi volitvami leta 2024, pred katerimi bi morale začeti učinkovati morebitne spremembe volilne zakonodaje.

7. ZAKLJUČEK

Vsak dan postaja bolj jasno, da želijo državljanke in državljani bolj dejavno sodelovati v procesu oblikovanja politik, tudi na ravni EU. To velja tako za Evropo kot za svet zunaj naših meja. Glavni cilj konference o prihodnosti Evrope je spodbuditi evropske državljanke in državljane ter jim olajšati udeležbo v demokraciji tudi zunaj okvira evropskih volitev. Konferenca ne bi smela nadomestiti predstavniške demokracije, temveč bi jo morala dopolnjevati in krepiti.

Konferenca ne more biti zgolj pregled stanja, biti mora način, da se evropskim državljanom in državljanom omogoči oblikovanje politik EU. Z vzpostavitvijo močnejših in stalnejših komunikacijskih kanalov za državljanke in državljane, z različnimi platformami, kjer lahko svoje mnenje izrazijo vsi Evropejci in Evropejke, lahko zagotovimo, da Evropa res doseže tisto, kar si želijo.

Konferenca je priložnost, da EU predstavi, kako se lahko nadalje razvija s konstruktivnim sodelovanjem s svojimi državljani, in s tem projektom navdihne druge dele sveta.

To sporočilo je prispevek Komisije k razpravi med tremi institucijami, katere namen je skupaj in hitro določiti obseg, obliko, strukturo in cilje konference v skupni izjavi, ki bi morala biti odprta za druge podpisnike, vključno z institucijami, organizacijami in deležniki. Širši kot bo naš doseg, bolje bo.

Komisija je prepričana, da bo okrepljeno partnerstvo med evropskimi oblikovalci politik in evropskimi državljanami ter državljani okrepilo njihov glas in vodilo oblikovanje evropskih politik v prihodnosti. Na podlagi doseženega zagona in uspeha nedavnih dejavnosti ozaveščanja je zdaj pravi trenutek, da izkoristimo priložnost in sprožimo to resnično edinstveno razpravo.